



Tommi Musturi: Pelko tulevasta päivästä (Napa, 1999).

KUVAT KANTAVAT Tommi Musturin sarjakuvia

– Tekemisessä tärkeintä itselleni on tietyn prosessin läpikäyminen ja merkityksen sitominen sarjakuvaan lukijaa ja itseäni tyydyttävästi, kertoo Tommi Musturi. Musturi tunnetaan sarjakuvallireissa muun muassa Glömpin, Poleen ja Napaan tehdyistä lyhyistä tarinoista.

Mervi Heikkilä

Graafinen suunnittelija, piirtäjä Tommi Musturi jättää sarjakuviansa usein avoimen lopun, jotta jotain tapahtuisi lukijan päässä – kenties yksilöllinen lukukokemus. Sarjakuvia syntyy harvoin ja ne voivat olla joillekin lukijoille vaikeita lähestyä. Tekotaiteellisuus ei kuitenkaan paista läpi. Julkaisukanavina ovat toimineet pääasiassa omakustanteet kuten

Musturin itsensä toimittama Glömp (neljäs numero tekeillä) sekä Buli, Napa, Pieni Seikkailukirja ja Pole.

– Istuskelimme Kalliokosken ja Latva-Nikkolan Markojen kanssa usein iltaisin koululla (Lybeckerillä, Raahessa) kuluttamassa aikaa, ja noiden puhelutuokioiden aikana sarjakuvallehti Glömp sai alkunsa. Minulla taisi olla meistä eniten kokemusta omakustanteiden tekemisestä, joten otin lehden toimittamisen vastuuleni. Olin toki aiemminkin tehnyt jonkin verran sarjakuvaa, mutta en kovinkaan määrätietoisesti. Oman linjan löytämiseen meni lopulta pari-kolme vuotta. Tällä hetkellä voin sanoa löytäneeni ainakin jotain, jonka varassa jatkaa eteenpäin.

Sarjakuva

Musturi ei halua sarjakuvan tekemisestä itselleen velvollisuutta. Juupajoelta kotoisin oleva piirtäjä opiskelee Taideteollisessa Helsingissä ja tekee graafikon töitä. Sarjakuva on silti puuhista jatkuvien ja aktiivisten.

– Koska kirjoitukseni hakevat muotoaan, äänikollaasini ovat pöytälaatikossa ja projektini liikkuvan kuvan kanssa joko kesken tai hyllytetty, on sarjakuva ainakin tällä hetkellä se keino, jolla kertoa. Sarjakuva ei ilmaismuotona ole itselleni ollut mitenkään helppo, pikemminkin ali-

tuista tappelua kompromisseja vastaan. Haasteellisuus ja moniulotteisuus on aina kiehtovaa, mies mieltii – ja tunnustaa sarjakuvien tekemiseen menevän koko ajan enemmän aikaa. Päässä velloo yleensä vähintään pari mahdollista käsikirjoitusta, joihin kerätään materiaalia kadulla kävellessä tai vaikka junassa istuessa. Musturi myös luottaa siihen, että omat aiheet ovat löytyneet.

– Sarjani tulevat jatkossa olmaan aika samansuuntaisia, joten voin siirtää palasia tarinasta toiseen kivuttomasti. Palapelimäisyysden kautta saan myös kuviin jonkinlaisen jatkumon, johon on helppo palata.

Ihminen

Musturin tarinoissaan kuvaama maailma on usein hieman vinksahantunut, tuttu, mutta silti vieras.

– Jokainen voi miettiä oman tekemisensä mielekkyyttä yhteiskunnan palasena ja päätyä tulokseen, joka on mielekkyydestä kaukana. Tarkoitukseni ei kuitenkaan ole herättää lukijassa oman-tunnontuskia vaan palauttaa jotain näennäisesti menetettyä tutun tunteen kautta. Kaipuu parempaan on kai kaikissa ihmisissä. Miksi muuten muisteltaisiin vanhoja aikoja tai palattaisiin yhä uudelleen tiettyyn lapsuudenkuvaan?

Musiikki, vanhat tietokoneet ja yleinen krääsä kerälly kuuluvat pääilmäisiin arkeen. Oisin on mukava työskennellä ja nukkuminen on yksi hienompi asia.

Musturin mielestä ihminen on aina ollut yhteisöä kiinnostavampi. Ihmiseen lukijan on helppo samastua ja yksittäinen henkilö on lähtökohtana moraalisesti vapaampi, omakohtaisempi ja aidompi kokonaisuus kuin yhteisö. Toisaalta Musturin henkilöt ovat kaikkea muuta kuin helppoja ja hauskoja.

– Sarjakuvasta toiseen toistuva monologi tietenkin heijastaa omaa tajuntaani ja tunteitani. Mielestäni tarinaan, jolla haluaa herättää toisessa ihmisessä jotain, on aina laitettava hiukan itseään. Kyse on yhden ihmisen kautta koetusta tunteesta, joka kuitenkin (toivottavasti) on kaikille yhteistä. Jos sarjoissani esiintyy useampi päähenkilö, ovat ne kaikki yleensä vain heijastumia yhdestä, kenties eri ajalta tai vain toisiaan paikkaavia. Korostan kuitenkin, että sarjakuvissani esiintyvät hahmot eivät ole tekovaiheessa kovinkaan tarkkaan harkittuja. Piirrän yksinkertaisesti sarjakuvia, joiden tekemisen koen itse mielekkääksi.

Palaute

Palautetta Musturi on saanut etenkin Raahan aikoinaan sarjakuvistaan paljorkin. Tällä hetkellä hän luetuttaa käsikirjoitusversiot ”tutulla ihmisellä kommenttien toivossa”.

– Palaute on paikallaan varsinkin jonkin kohdan tuntuessa itsestä epäselvältä. Useinkaan se ei anna suoria ratkaisuja, vaan suuntaa kuvan ja tekstin suhdetta tai yksinkertaisesti saa pohtimaan ja selkeyttämään kokonaisuutta.

Keskeneräisistä kuvista Musturi ei sitä vastoin halua palautetta. Hän luottaa niissä sarjan lukijaan.

– Liiallinen tekstin alleviivaaminen kuvalla latistaa kokonaisuuden ja päinvastoin. Omissa töissäni tarina kulkee joko kuvan tai tekstin mukana, mutta ei mielellään molemmilla yhtäaikaan. Pidän itse eniten selkeyden rajalla kieppuvasta kerronnasta. Sillä on toki riskinsä, ja välillä mennäänkin enemmän tai vähemmän metsään.

Lukijoilta palautetta tulee Musturin mielestä aivan liian vähän: pari kirjettä, muutama lehtiartostelu ja humalaiset vuodatukset baareissa.

– Viime keväänä työtäni sanottiin muutaman tunnin viiveellä surulliseksi, pelottavaksi ja ahdistavaksi, vaikka itse olin tarkoittanut juuri päinvastaista – ei kai tuollaiselle kannustavuudelle voi kuin hymyillä. Joku taas totesi Glömpin tuntu-



van hyvältä suussa, sekin nauratti. Yleisin palaute kai kuuluu tyyliin: ”en tajua tästä yhtään mitään”.

Piirtäminen

Musturin harrastukset ovat liitoksissa piirtämiseen, suunnitteluun ja omakustanteisiin. Levyjä ja lehtiä hän on julkaissut kymmenkunta vuotta, ja jatkoa seuraa koko ajan.

– Tulevaisuudessa on kai pakko suorittaa jonkinlaista karsintaa ja keskityttävä olennaiseen, Musturi arvelee.

Piirtämisen Musturi kokee elämäntavaksi, tavaksi tulla toimeen itsensä kanssa. Oma työpöytä ja pöytälamppu ovat aina olleet turvallisia kavereita.

– En ikinä ole kovinkaan tietoisesti harjoitellut piirtämistä. Kehitys on tapahtunut pikkujuljia, kuva kovalta. Teen toki jatkuvasti luonnoksia, mutten kuitenkaan niin paljon kuin pitäisi. Opintoihin on tietenkin kuulunut paljonkin kuvaan liittyvää harjoitusta.

Musturi kolkeilee mielellään uusia tekniikoita, mutta niiden tuominen julkaistavaan materiaaliin asti on työläämpää. Hän kerää postiluukusta tippuvista

asioista kansioihin leikekirjastoa, johon on helppo turvautua ongelmatilanteissa. Uudempia sekatekniikalla tehtyjä sarjojaan varten hän on myös valokuvannut materiaalia.

– Jossain vaiheessa huomasi etäännyneeni kuvista hälyttävän kauas. Kokonaisuutta alkoi olla hankala muodostaa, enkä pystynyt enää lähestymään kuviani kuten lukija. Ratkaisu ongelmaan oli tepotapojen vaihtelu. Jossain vaiheessa taas koin pakonomaista tarvetta pelkistää kuvaa yhä enemmän. Lopputuloksena tekemisestä katosi se hauskuus, minkä vuoksi olin alun alkaen piirtämisen aloittanut. Jos piirtäminen kääntyy kätevedoksi paperilla, on lopputulos täysin kuollutta, eikä palvele ketään. Sen sijaan tekemisen riemu välittyy positiivisena aina lukijalle asti.

Tulevaisuudessa Musturi suunnittelee kokoavansa oman julkaisun, joka kiteyttäisi aiemman tuotannon. Julkaiseminen myös ulkomailla tullee joskus ajankohtaiseksi ja Glömpin jatkaminen ja kehittäminen on haaste. Musturi tunnustaa, että julkaisutoiminnan laajentaminenkin on käynyt ajatuksissa, mutta ainakaan tällä hetkellä siihen ei ole mahdollisuutta. ■